

Tabulka č. 40 Osoby, které v zařízení pracují s dítětem po návratu z útěku – počet a podíl zařízení (v %)

	Počet	Podíl
Psycholog	43	74,1
Speciální pedagog	50	86,2
Vychovatel ve službě	55	94,8
Jiná osoba	30	51,7
Nikdo	0	0,0

S dítětem po návratu z útěku pracují v naprosté většině zařízení vychovatel ve službě a speciální pedagog, ve třech čtvrtinách zařízení také psycholog (v různé intenzitě, s ohledem na dostupnost specializovaných pozic v jednotlivých zařízeních). Z jiných osob pracují s dítětem hlavně sociální pracovník, ředitel zařízení a vedoucí vychovatel. Často ovšem chybí písemné záznamy o práci s dítětem po návratu z útěku, nejsou dostatečně často vyhodnocována rizika, doporučení a preventivní aktivity týkající se útěkovosti.

Tabulka č. 41 Opatření pro dítě po návratu z útěku – počet a podíl zařízení (v %)

	Počet	Podíl
Zvýšená péče etopeda a psychologa	56	96,6
Zvýšená spolupráce s rodinou	38	65,5
Omezení volných vycházek	41	70,7
Snížené kapesné, uložení výchovného opatření	33	56,9
Jiná	10	17,2

Pro dítě po návratu z útěku je téměř vždy **vyvozeno opatření zvýšené péče** etopeda a psychologa (ovšem řada zařízení tyto odborníky kmenově nemá a spolupracuje pouze s externisty, kteří nedokážou obsáhnout péči v potřebném rozsahu). Velmi často jsou děti omezeny volné vycházky, je uplatňována zvýšená spolupráce s rodinou (pravidelná komunikace, koordinace působení apod.), ve více než polovině zařízení je sníženo kapesné a uloženo výchovné opatření. K jiným opatřením patří zvýšená spolupráce s OSPOD a intenzivní péče vychovatele.

Při prezenční inspekční činnosti bylo dotazováním dětí zjištěno, že více než 29 % dětí bylo v minulosti již zadrženo na útěku. V cca 20 zařízeních se v poslední době útěkovost zvýšila. Ředitelé přičítají tento jev zejména vynucenému benevolentnějšímu režimu, který byl implementován na základě příkazu dozorujícího státního zastupitelství. Z celkového počtu útěků se dlouhodobá útěkovost vyskytovala v cca čtvrtině případů. K dlouhodobým útěkům z konkrétních zařízení dochází často v případech, kdy dítě obecně odmítá péči jakéhokoli zařízení. Podle názoru ředitelů a pedagogů pracovníci nedokážou, vzhledem ke krátké době pobytu dítěte, navázat potřebný vztah s dítětem a přesvědčit jej o smysluplnosti péče v zařízení. Dalším důvodem může být drogová problematika, nefunkční rodina nebo konfliktní situace s vrstevníky či dospělými.

Prvním místem pobytu zadržovaných dětí byly v závislosti na jejich věku diagnostické ústavy, cely předběžného zadržení nebo domovská zařízení. Ze zjištění České školní inspekce je patrné, že řada dětí svůj útěk opakovala. Podle dalších zjištění bylo ve všech zařízeních s dítětem po útěku speciálně pracováno (diagnostika, speciální programy). Ve většině zařízení v nějaké míře pracuje s dětmi po útěku psycholog, etoped, vychovatel nebo sociální pracovník. V čase probíhající inspekční činnosti byly v několika zařízeních některé děti dlouhodobě na útěku v řádu měsíců. V těchto případech zařízení bezodkladně vždy informují Policii ČR a OSPOD.